

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкара С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтесорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

педагогічних коледжів з урахуванням вимог Нової української школи (НУШ).

Отже, викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу є важливим завданням, яке потребує особливої уваги та підходу. Для успішного викладання необхідно враховувати теоретичні засади, практичні навички, використання "професіограми", роль викладача як ментора та наставника. Викладач повинен

підтримувати інтерес до навчання та виробничої діяльності, вчасно надавати необхідну допомогу, а також навчати студентів розв'язувати складні завдання. Окрім викладання методики трудового навчання, важливою роллю вчителя є виховання та наставництво студентів. Викладач повинен бути прикладом для студентів у відносинах з колегами, а також виховувати в них повагу до працівників виробництва.

Стаття надійшла до редакції

19 січня 2023

ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ЗРІВНЯННЯ МЕТОДИК ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДНИКІВ

УДК 37.043.2-056.2|.3(477+100)

ВАЛЕВСЬКА ОЛЬГА

студентка заочного відділення

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація: У статті розглядаються підходи, стратегії та технології навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти. Проведено теоретичний огляд досліджень зарубіжних авторів та останніх напрацювань науковців. Найбільш популярними були визначені комунікативний, системно-діяльнісний, конструктивний та індивідуалістичний підходи. Також з'явилися інноваційні альтернативні підходи.

Ключові слова: діти з особливими освітніми потребами, інклюзивна освіта, теоретичний огляд.

Метою цієї публікації є огляд підходів та стратегій навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти на матеріалах дослідників. Почнемо з одного з ключових термінів "інклюзивна освіта". Відповідно до Закону України "Про освіту" п.2 ст.3 «В Україні створюються рівні умови доступу до освіти. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти. Право на освіту гарантується незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак.», "інклюзивна освіта - це процес забезпечення рівного доступу до освіти всіх учнів з особливими освітніми потребами та індивідуальними здібностями", під дитиною з особливими освітніми потребами (ООП) розуміють дітей, які потребують спеціальної психолого-педагогічної допомоги та особливих умов у вихованні та навчанні. Серед європейських законодавчих актів, що регулюють питання освіти дітей з особливими потребами, є документ "Досконалість для всіх дітей: задоволення

особливих освітніх потреб" (Зелена книга, 1997 р.) Саме цей документ започаткував розробку питання інклюзивної освіти. Документ охоплював наступні теми:

- огляд літератури, який би розширив розуміння різних навчальних профілів дітей з ООП та визначив найкращі способи їх навчання відповідно до різних теоретичних поглядів на викладання та навчання

- ефективність різних підходів/стратегій у покращенні результатів навчання дітей з ООП;

- рекомендації щодо напряму та розвитку майбутніх досліджень у цій галузі. Найбільший інтерес для нас становлять підходи та стратегії навчання дітей з РАС, запропоновані зарубіжними та українськими науковцями. Особливий акцент зроблено на розвитку комунікативних навичок.

П. Девіс та Л. Флоріан стверджують, що для роботи з дітьми з ООП необхідні специфічні підходи, серед яких:

- Поведінкові: методи, що включають імітацію, формування, підкріплення при повторенні, як правило, для конкретних завдань або навичок. Цілі розробляються таким чином, щоб їх можна було ідентифікувати та виміряти.

- Когнітивні: тут основна увага зазвичай приділяється використанню та розвитку основних когнітивних процесів для покращення здатності зберігати, обробляти, організовувати та знаходити інформацію. Це може відбуватися на рівні фонологічної обробки, на рівні слова (семантика і граматики або синтаксис) або на рівні речення. Інші пов'язані підходи включають різні моделі слухової пам'яті та підходи, які досліджують, як різні аспекти мови зберігаються і пригадуються за потреби.

- Віковий: аналіз стадій розвитку, через які, як вважається, проходить дитина. Хоча цей підхід все ще широко використовується в деякій літературі, він більше не є ексклюзивним: натуралістичні підходи, на противагу "прямим" методам навчання, іноді можуть бути включені в цю структуру.

- Інтерактивний: цей підхід відомий під різними назвами, включаючи експериментальне навчання. Він наголошує на розвитку значущих стосунків з оточенням дитини, а не на ізольованому тренуванні навичок. Дитину заохочують використовувати позитивний досвід спілкування та взаємодії, вирішувати проблеми, розвивати і використовувати дедалі складніші комунікативні наміри та стратегії.

Активне впровадження інклюзивної освітньої пов'язане з популяризацією міжнародного руху "Освіта для всіх", ініційованого ЮНЕСКО і спрямованого на надання всім дітям, молоді та дорослим можливості реалізувати своє право на освіту.

Положеннями Саламанської декларації метою інклюзивної освіти визнано подолання соціальної сегрегації, проявами якої є визнання відмінностей статі, раси, культури, соціального класу, національності, релігійних уподобань, індивідуальних можливостей і здібностей. Однак такий підхід був звужений до розуміння інклюзивної освіти як процесу задоволення освітніх запитів осіб з особливими потребами (особливостями розумового та фізичного розвитку) у загальноосвітніх навчально-виховних закладах у межах єдиної вікової групи.

Аналіз нормативно-правових актів розвинених країн довів, що міжнародна стратегія інклюзивної освіти спрямована на реалізацію права людини на освіту, формування суспільства, трансформацію освітніх систем, підтримку державних стратегій інклюзивної освіти, модернізацію професійно-педагогічної підготовки вчителів професійно-педагогічної підготовки педагогів, розробку механізмів інвестування інклюзивної освіти.

Програмні дії ЮНЕСКО полягають у розробці методологічних, організаційних, технологічних підходів переходу до моделі інклюзивної освіти. Це передбачає формування цілісної концепції інклюзивної освіти, формування міжнародної політики розвитку інклюзивної освіти, системи управління та підтримки національних стратегій інклюзивної освіти, популяризацію ідей інклюзивної освіти.

В Україні інклюзивна освіта активно розвивається протягом останнього десятиліття. Вважаємо, що цей процес умовно поділяється на такі періоди: стихійний, або перехідний (1991-2003), інтеграційний (2003-2010), період "включення", або інклюзії (2010-2013).

Ратифікація Україною Конвенції ООН "Про права дитини" врегулювала права на освіту дітей та молоді з особливими потребами. Відповідно до положень Саламанської декларації, розпочався процес формування державної законодавчої бази, популяризації міжнародних стандартів у цій сфері. Діяльність міжнародних та всеукраїнських фондів, заснованих протягом перехідного періоду, за сприяння та підтримки державних органів забезпечили інтеграцію дітей з особливими потребами в освітній процес в закладах освіти та зниження рівня сегрегації в Україні протягом періоду інтеграції. Правового визнання та поширення інклюзивна освіта набула протягом третього періоду.

Основними стратегічними орієнтирами державної освітньої політики визнано діагностику та аналіз проблем освіти дітей та молоді з особливими потребами; формування законодавчої бази врегулювання права на освіту осіб з особливими потребами; популяризація ідей інклюзивної освіти, стимулювання та активізація громадських ініціатив; впровадження проєктів і програм розвитку інклюзивної освіти та надання їм підтримки на місцях; підготовка педагогічних працівників; підготовка педагогічних кадрів до діяльності в умовах інклюзивної освітньої моделі; модернізація системи управління освітою.

У межах чинного законодавства інклюзивна освіта розуміється як система освітніх послуг, яка ґрунтується на принципі реалізації основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами, зокрема дитини з особливостями психофізичного розвитку, в умовах загальноосвітнього закладу.

Основним документом, який регламентує процес впровадження інклюзивної освітньої моделі в Україні, є Концепція розвитку інклюзивної освіти в Україні (2010), яка визначає метою впровадження нової освітньої моделі формування нової філософії суспільства, спрямованої на позитивне ставлення до дітей та осіб з порушеннями психофізичного розвитку та інвалідністю; створення умов для реалізації державної політики в частині забезпечення конституційних прав і державних гарантій дітям з особливими освітніми потребами у сфері освіти.

С. Краукле стверджує, що комунікативні проблеми створюють потребу в моделі комунікативного підходу до роботи з дітьми з особливими потребами. Оскільки діти з особливими потребами знаходять свій шлях до школи, викладач повинен взяти на себе відповідальність і погодитися на застосування принципів інклюзивної освіти. Авторка переконана, що "здібності викладача є дуже важливими, адже викладач має бути готовим до роботи з дітьми з особливими потребами". Дослідження С. Краукле підтверджує, що європейським вчителям бракує комунікативних навичок під час роботи з дітьми з особливими потребами (особливо з дітьми з обмеженими комунікативними навичками). Отже, саме комунікативний підхід є найбільш популярним. Ряд інших зарубіжних авторів, представлених у дослідженні П. Девіса та Л. Флоріана, виділяють конкретні стратегії, такі як комунікативний підхід до роботи з дітьми з особливими потребами.

- раннє виявлення та втручання, що є ключовим для впровадження ефективних стратегій навчання для учнів з особливими освітніми потребами та дітей з мовними труднощами

- залучення батьків і сімей до партнерської роботи

- співпраця з іншими організаціями в рамках підходу, орієнтованого на дитину. Це особливо важливо, оскільки служби підтримки можуть по-різному ставитися до форми та мети передбачуваного втручання;

- стратегії навчання, які використовують додаткові (візуальні) методи підкріплення на додаток до вербального навчання і повинні використовуватися з однолітками, які нормально розвиваються

- акцент на лінгвістичному і когнітивному навчанні та стратегіях, необхідних для ефективного узагальнення через різні ступені структури, розроблені відповідно до потреб дитини. Також

серед науковців є чималий досвід інклюзивної освіти, хоча робіт, присвячених підходам і стратегіям, не так багато. Д.Ш. Жумагалієва стверджує, що сучасна модернізована система будується з урахуванням досвіду зарубіжних колег, тобто освіта "будується з використанням активних стратегій навчання, застосуванням методів організації спільного навчання, педагогічної рефлексії та ефективних форм зворотного зв'язку, реалізацією диференційованих підходів для задоволення різних освітніх рівнів дітей". Найбільш ефективними у роботі з дітьми з ООП автор визначає системно-діяльнісний та конструктивістський підходи.

В.А. Пшеницина, спираючись на власний досвід роботи вчителем-логопедом у "Рудненській спеціальній школі для дітей з особливими потребами", стверджує, що "мова і спілкування є основою соціальної взаємодії, основою корекційної освіти", тому "використання альтернативних засобів комунікації" є важливим і необхідним. Під альтернативною комунікацією автор розуміє "будь-який засіб комунікації, який доповнює або замінює мовлення людей, якщо вони не в змозі задовільно пояснитися з його допомогою"

Таким чином, можна виокремити підхід "альтернативної комунікації", до якої автор відносить такі специфічні методи, як система жестів, система символів, глобальне читання, PECS-картки, дидактичні ігри.

Схожої думки дотримується Л.Є. Бродельщикова, яка вважає, що формування комунікативної компетентності дітей з ООП необхідне не тільки на етапі набуття загальних знань в освітньому закладі, а є "умовою і ресурсом ефективності та благополуччя в подальшому житті"

У роботі з дітьми з ООП необхідно враховувати "емоційно-особистісну сферу та загальні особливості діяльності, такі як пізнавальна активність, цілеспрямованість, контроль, доцільність".

Д. З. Ахметова, Т. А. Челнокова, Г. В. Мігранова, В. А. Корвяков, Д. Г. Мухамбетов у спільній монографії Інституту економіки, управління і права (м. Казань, РФ) та Алматинської академії економіки і статистики (м. Алмати, РК) звернули особливу увагу на те, які технології і методи не можна використовувати при роботі з дітьми з ООП. У навчальному процесі слід уникати наступного:

- форм навчання (лекція, розповідь), які орієнтовані на тривале пояснення

матеріалу педагогом, що зумовлює роль дітей як пасивних слухачів

- надмірні вимоги до порядку і тиші на уроках, наповнених пасивними формами репродуктивної діяльності дітей (списування, переписування текстів з підручників, читання з підручника тощо)

- виклад нового матеріалу одним блоком і за один урок, звертаючись не лише до найзагальніших підрозділів теми, а й до окремих фактів і деталей;

- оцінювання результатів і якості діяльності дітей з продукуванням стресової ситуації.

При цьому автори роблять особливий акцент на персоналізованих та адаптивних технологіях навчання з наявністю супроводу, вказуючи, що ігрові технології та метод проектів можуть ефективно використовуватися в інклюзивній освіті.

Висновки: Таким чином, за роки незалежності в Україні відбулася зміна освітніх моделей.

Процес трансформації зумовив зміни законодавчої бази; активізацію громадського руху, спрямованого на впровадження інклюзивної освіти; оновлення змісту на впровадження інклюзивної освіти; професійно-педагогічної підготовки викладача; модернізацію управління освітою.

Встановлено, що пріоритетними формами освітніх трансформацій стали експериментальні програми та соціально-освітні проекти. Аналіз позитивних змін у досліджуваній сфері дозволив конкретизувати проблеми, подолання яких сприятиме оптимізації подальшого розвитку інклюзивної освіти.

Вважаємо основними перешкодами відсутність ефективних механізмів фінансування системи інклюзивного навчання, недостатнє матеріально-технічне та кадрове забезпечення педагогічного процесу, низький рівень пристосування будівель загальноосвітніх закладів до навчання дітей з особливими потребами, низький рівень психологічної готовності суб'єктів педагогічного процесу до запровадження інклюзивного навчання.

Аналіз, стратегій та технологій навчання дітей з ООП в умовах інклюзивної освіти показав спадкоємність у дослідженнях, проведених науковцями. При цьому кожен дослідник визначає власний ефективний метод або підхід, спираючись на особистий досвід. Найбільш поширеними підходами є комунікативний, системно-діяльнісний, конструктивістський та індивідуалістичний підходи, які виділяють і зарубіжні автори.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України «Про освіту» п.2 ст.3 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Ініціатива з прискореного досягнення цілей освіти для всіх (ІУП ОДВ ФТІ) 3 URL: <http://portal.unesco.org/education/en/ev.phpIRD>.
3. Подолання відчуження через інклюзивні підходи в освіті. Виклик і бачення. Концептуальний документ/ Секція з питань раннього дитинства та інклюзивної освіти Відділу базової освіти. 3 URL: <http://www.unesco.org/education/inclusive>
4. Концепція розвитку інклюзивної освіти. 3 URL: <http://www.inclusion.vzaimodeystvie.ru>
5. Інклюзивна освіта: як зустрічає дітей з особливими освітніми потребами українська школа? www.eura.org.ua Step by Step Program. 3 URL: <http://www.stepbystep.bitex.com/engProgiets.htm>
6. Всеукраїнський фонд "Крок за кроком". 3 URL: <http://ussf.kiev.ua/index.php?go=Inklus&id=4>
7. Всеукраїнський фонд "Крок за кроком". Програма "Інклюзивна освіта". 3 URL: <http://www.ussf.kiev.ua/index.php/go=Inklus>
8. Канадсько-український проект "Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні"). 3 URL: www.education-inclusive.com/uk/index.php
9. Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні. Офіційний сайт проекту. 3 URL: <http://www.clientcenter.youcandothat.com/www-dev/ccds/uk/components.php>
10. Закон Республіки Казахстан від 27 липня 2007 року № 319-III "Про освіту" (зі змінами та доповненнями станом на 08.01.2021 рр) URL: <https://online.zakon.kz/document/>
11. McCall S. DfEE: How Green Was My Future? Revisiting the 1997 Green Paper on Children with SEN, Excellence for All Children // British Journal of Visual Impairment, 2000, Vol 18, Issue 3. 3 URL: <https://doi.org/10.1177/026461960001800307>
12. Davis P., Florian L. Teaching Strategies and Approaches for Pupils with Special Educational Needs: A Scoping Study. - Queen's Printer 2004. - 90 P. 3 URL: <https://dera.ioe.ac.uk/6059/1/RR516.pdf>
13. Kraukle S. Комунікативний підхід до інклюзивної освіти в дошкільному закладі // Discourse And Communication For Sustainable Education, 2015, 4(1). - P. 50-56. 3 URL: <https://doi.org/10.2478/dcse-2013-0004>

Стаття надійшла до редакції 19 січня 2023